

Hotas Lindbastmora av gruvbrytning?

Anders Janols, Tuna-Hästberg

Ett nybildat bolag, Ludvika Mining, har fått tillstånd för undersökning av mineraltillgångar inom fem områden av Västerbergslagen. Redan under försommaren gjordes en första provsprängning vid Storfallbergs gamla gruva. Händelsen refererades entusiastiskt i lokalpressen.

En av de övriga platser som omfattas av prospekteringstillståndet är den s k **Silvergruvan** vid Lindbastmora, ca tio kilometer NO om Nyhammar. Här har brytning i liten skala förekommit tidigare, i en sista omgång vid 1900-talets början. I anslutning till gruvbackarna här finns mycket höga naturvärden i bl a ett rikkärr. Markägaren STORA skadade området svårt genom dikning vid slutavverkning i början av 70-talet, men gjorde en berömvärd första insats till restaurering 1998. Då lade man igen de längsgående dikena i kärret och grävde några tvärdiken som erosionsskydd. Ett borttagande av unggranar som vuxit upp under perioden skulle fullborda ett gott naturvårdsarbete här. Men nu hotas *majviva*, *rosettjungfrulin* och *stor låsbräken* av mer eller mindre genomgripande undersökningsverksamhet med stöd av minerallagen.

Väl medveten om naturvårdens och markägarnas svaga ställning i denna lag började jag undersöka det här aktuella hotet närmare. De kontakter som tagits med STORA, Bergsstaten (fd. Bergmästarämbetet), Ludvika kommun, och via dessa med Länsstyrelsen och Ludvika Mining har givit beskedet att ingen undersökning planeras under närmaste året vid Lindbastmora. Enligt lagen ska markägaren underrättas senast två veckor innan undersökningsarbetet planeras börja. Vidare stadgas att sådant arbete inte får genomföras så att ”påtaglig skada uppkommer för områdets natur- och kulturvärden.”

Mitt försök att tränga igenom texten i minerallag och -förordning har inte fört mig till någon större klarhet i vad som gäller i praktiken. Kan man utesluta att provborring, som medges enligt undersökningstillståndet, sätts igång utan noggrann prövning av naturvårdande myndighet? Ett undersökningstillstånd medger också att provbrytning får ske. Samråd med länsstyrelsen i enlighet med miljöbalken krävs dock före ett sådant ingrepp. Men hur ser lagskydden ut i praktiken?

Jag tror att markägaren STORA har en nyckelroll i det här fallet, oavsett vad som gäller i formell juridisk mening. Företaget säger sig ta ansvar för att den aktuella artuppsättningen inom detta arbetsområde bevaras (Ekologisk landskapsplan över Laxsjön, 1998), och i ”fallet Lindbastmora” är den påbörjade restaureringen av rikkärret ett starkt motiv.

Ludvika Mining borde lyssna till STORA´s röst!